

Hundraåringen och solidariteten som försvann

När jag känner mig riktigt patriotisk gräver jag fram min Saku Koivu-matchtröja.

Det är en billigare variant av en spelskjorta från 90-talet, tillverkad i det där sträva materialet som ingen verkar ha något bra namn på. Den är numera en självklar del av mitt hockeytittande; de där få tillfällen då även jag helhjärtat hänger mig åt patriotismen och låter mig uppslukas av masshysterin kring det finska landslaget.

I övrigt har jag alltid haft svårt för den, patriotismen. Den där villkorslösa kärleken till ens land som jag aldrig lyckats begripa och som så ofta riskerar att spåra ur. I just det avseendet är jag kanske inte en så typisk finländare.

Att vi i det här landet inte alltid har särskilt mycket till övers för andra människor är ju inget nytt; det personliga utrymme som följt med detta har jag rentav alltid sett som en stor fördel med att bo här. Men i takt med att vindarna börjat blåsa allt kallare i Europa känns det som om detta utrymme och denna sunda skepsis gentemot andra människor i många fall bytts ut till en renodlad antipati gentemot allt och alla som är annorlunda. Må det sen vara flyktingar, finlandssvenskar eller bara folk med en annan religion eller politisk åsikt.

Vad hände med den finska solidariteten? Vad hände med "kaveria ei jätetä", krigsveteranernas välkända devis om att aldrig överge en kamrat som vi så gärna citerat även då vi i perioder dragit oss in i våra egna skal. Den känns allt mer urvattnad och selektiv.

Det beundransvärda med devisen har ju alltid varit att kaveri inte syftat på någon enskild person eller grupp; din kaveri kan vara i stort sett vem som helst. Tyvärr verkar en allt större grupp glömt bort detta och istället skissat upp en mall för hur man måste vara för att räknas. Ideal-kaverin. Det är sådant som polariserar och skapar motsättningar, vilket är det sista vi behöver då vi firar hundra år som självständig nation.

I mitt fall är det till exempel det där med språket; vissa anser bevisligen inte att jag är en kaveri enbart på grund av det. Faktum är ändå att jag i grund och botten inte skiljer mig så mycket från den stereotypa bilden av finländaren. Jag gillar inte att visa alltför stora känslor och behöver en del tid för mig själv. Däremot gillar jag bastu, hårdrock och att vara utomhus. Och trots allt så kan jag inte låta bli att känna ett litet styng av stolthet då någon talar om Finland i positiva ordalag; givetvis visar jag det inte utåt utan nickar istället och ler lite försynt. För det finns fortfarande så mycket med det här landet som jag älskar. Utrymmet, såväl det rent fysiska som det personliga. Den sociala tryggheten. Långa, ljusa sommarnätter.

Och någon gång i början av maj gräver jag troget fram min Saku Koivu-tröja ur skåpet. Den är gammal och full av minnen, fläckig och en aning för stor. Den är inte helt bekväm och luktar lite surt, men likväl återkommer jag till den varje år. På så sätt är den en perfekt metafor för landet den ska representera.

Lukas Lundin, Ekenäs gymnasium (Första pris i kolumntävlingen Argh? år 2017)